

Tretåig hackspett
Picoides tridactyla

Om hösten tittar trattkantarellerna fram ur mossan och vid foten på de gamla granarna växer knärot, en orkidé med vintergröna blad. Det finns mycket att upptäcka för den som har ögonen med sig!

på död ved är stor. Variationen av träd och tillgången på död ved i Sanders gammelskog gör att många arter som inte hittar sin livsmiljö i en brukad skog trivs i reservatet. Här finns flera rödlistade svampar och andra arter som idag är ovanliga. På eller under de träd som ligger på marken kan man hitta svampar som rynkskinn eller rosenticka och i granarna klättrar tretåig hackspett omkring i jakt på granbarkborrar.

För dig som besökare

I området finns flera stigar för vandring, markerade med orange färg. Det finns tre slingor att välja mellan. Från parkeringen till rastplatsen med eldstad är stigen anpassad för barnvagnar. Övriga stigar är anpassade för vandring. Längs stigarna finns rastbord, rastbänkar och hänvisningsskyltar.

Sanders gammelskog - naturreservat

Tofsmes
Parus cristatus

Rimskivling
Rozites caperata

Trattkantarell
Cantharellus tubaeformis

Knärot
Goodyera repens

Fläckigt nyckelblomster
Dactylorhiza maculata

FALUN

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
791 83 FALUN • 023-830 00 (vxl) • www.falun.se

FALUN

Välkommen till Sanders gammelskog - en riktig trollskog!

Sanders gammelskog är en riktig trollskog med gamla träd och mjuka mossmattor. En skog full av mystik, stillhet och upplevelser. Följ stigen in granskogens dunkel och njut av skogens dofter och fågelsång. Eller sätt dig en stund på någon av rastbänkarna och lyssna till vindens sus i trädkronorna.

En skog med historia

För knappt 300 år sedan hörde delar av Sanders gammelskog till bergfrälsehemmanet Ålbromyran, även kallat Sanders hemman. Sanders hemman låg bara några hundra meter norr om reservatet. Någon Sander verkar varken ha bott där eller ägt skogen. Namnet tros istället vara en hopskrivning av Salig Hans Andersson. På en ägokarta från 1733 står det Salig Hans Andersson änkas vret på en liten odlingsmark inne i det som nu är reservat. Delar av skogen har alltså använts för åkerbruk eller slätter. Idag syns endast de gamla dikena som spår av den tiden. Några stigar som finns med på kartor från 1700-talet kan fortfarande skönjas i skogen. I slutet av 1800-talet då Stora Kopparbergs Bergslags AB köpte skogen, var större delen kraftigt avverkad. Sedan dess har skogen nästan helt fått sköta sig själv.

Järpe
Tetrastes bonasia

Liv och död i skogen

Sanders gammelskog har inte påverkats av skogsbruk på länge och skogen har utvecklats på ett sätt som gynnar många växter och djur. Träden har fått växa fritt och bli gamla. Det har skapat en variation av träd av olika sorter, åldrar och storlekar. En naturlig konkurrens har gjort att en del träd har dött. Det finns gott om döda träd som står upp eller ligger på marken. De döda träden brukar kallas död ved. Flera arter är helt beroende av att det finns död ved i skogen. Trots namnet myllrar veden av liv och är livsmiljö för ett stort antal svampar, insekter och andra organismer.

I en skog där skogsbruk bedrivs är variationen på trädslag liten och de flesta träden är lika gamla. Träden är dessutom mycket yngre jämfört med träden i en orörd skog och bristen

Inom naturreservatet är det inte tillåtet att:

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning exempelvis genom att borra, måla, mejsla eller på annat sätt skada berghällar eller block
- skada växande, döda, stående eller liggande träd och buskar
- samla in växter och ryggradslösa djur i annat syfte än utbildning eller forskning. rida, cykla eller framföra motordrivna fordon i terrängen
- elda på annan än anvisad plats
- klättra i boträd eller på annat sätt störa djurlivet

Det är tillåtet att plocka blommor, bär eller matsvampar för eget bruk